

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Ndz/1/2016
Identifikačné číslo spisu:	3015200681
Dátum vydania rozhodnutia:	31.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Adamcová
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:3015200681.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: ERSO Recycling, s.r.o. so sídlom Soblahovská č. 3479, Trenčín, IČO: 36 331 201, zastúpeného JUDr. Jánom Legerským, advokátom so sídlom v Trenčíne, Nám. sv. Anny 15/25, proti žalovanému: Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky, Lazovná 63, Banská Bystrica, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: 1100902/715800/2015/CI z 24. júla 2015, konajúc o vylúčení sudkyne Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Evy Vékonyovej, vo veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 13S/118/2015, jednohlasne, takto

rozhodol:

Sudkyňa Krajského súdu v Trenčíne JUDr. Eva Vékonyová nie je vylúčená z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na Krajskom súde v Trenčíne pod sp. zn. 13S/118/2015.

Odôvodnenie

I.

Žalobca žalobou, osobne podanou 25. septembra 2015 na Krajskom súde v Trenčíne, sa domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: 1100902/715800/2015/CI z 24. júla 2015.

Predmetná vec podľa rozvrhu práce Krajského súdu v Trenčíne bola zapísaná pod sp. zn. 13S/118/2015 a následne pridelená na prejednanie a rozhodnutie senátu 13S.

II.

Členka senátu 13S JUDr. Eva Vékonyová písomným podaním zo 16. marca 2016 s poukazom na ust. § 15 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej v texte rozhodnutia len „O.s.p.“) oznámila predsedovi krajského súdu skutočnosti, pre ktoré je možné z objektívneho hľadiska pochybovať o jej nezáujatosti. Z uvedeného podania vyplýva, že žalobca je v predmetnej právnej veci zastúpený JUDr. Jánom Legerským, advokátom, ktorému JUDr. Vékonyová dňa 15. marca 2016 udelila plnú moc na

zastupovanie v jej súkromnej právnej veci o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Na základe tejto plnej moci ju bude zastupovať jednak vo veci prípadného mimosúdneho riešenia vecí, ako aj súdneho sporu. S uvedeným právnym zástupcom je teda vo vzťahu advokáta a klienta. Mimo uvedeného vzťahu založeného udelenou plnou mocou na zastupovanie, nie je s týmto právnym zástupcom v žiadnom vzťahu.

JUDr. Vékonyová uviedla, že osobne, zo subjektívneho hľadiska sa vo veci necíti byť zaujatá. Poukázala na judikatúru EŠLP, v zmysle ktorej však nie je možné prihliadať len na subjektívne hľadisko nestrannosti a pokiaľ ide o objektívnu nestrannosť platí pre posudzovanie vecí tzv. teória zdania, podľa ktorej sa sudca musí javiť objektívne nestranný aj v očiach strán a musí byť vylúčená akákoľvek vonkajšia oprávnená pochybnosť o nestrannosti sudcu. Podľa jej názoru skutočnosť, že je klientkou vyššie uvedeného právneho zástupcu žalobcu, môže navonok predstavovať dôvod, pre ktorý sa v očiach strán nemusí zdať nestranná. Vzhľadom na uvedené oznámila predsedovi Krajského súdu v Trenčíne, že podľa § 15 ods. 1 O.s.p. súhlasí s pridelením veci inému sudcovi tamajšieho súdu.

III.

Predseda Krajského súdu v Trenčíne s poukazom na to, že podľa jeho názoru nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudkyne JUDr. Evy Vékonyovej, na základe skutočností vyplývajúcich z jej oznámenia predložil spis podľa § 15 ods. 1 veta tretia O.s.p. na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

IV.

Najvyšší súd Slovenskej republiky posúdiac vyjadrenie predsedu Krajského súdu v Trenčíne, ako aj vyjadrenie sudkyne, prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá O.s.p.) podľa § 16 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že niet zákonného dôvodu na vylúčenie horeuvedenej sudkyne Krajského súdu v Trenčíne z pojednávania a rozhodovania predmetnej právnej veci.

Podľa čl. 141 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) súdnictvo vykonávajú nezávislé a nestranné sudy. Súdnictvo sa vykonáva na všetkých stupňoch oddelene od iných štátnych orgánov. Podľa čl. 144 ods. 1 ústavy sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

Podľa § 14 ods. 1 O.s.p. sudcovia sú vylúčení z pojednávania a rozhodovania vecí, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Podľa § 15 ods. 1 O.s.p. ak sa sudca dozvie o skutočnostiach, pre ktoré je vylúčený, oznámi to neodkladne predsedovi súdu. V konaní môže zatiaľ urobiť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Predseda súdu môže prideliť vec inému sudcovi, ak s tým sudca, o ktorého vylúčenie ide, súhlasí; pridelenie zabezpečí podľa osobitného predpisu. Ak ide o vylúčenie sudcu podľa § 14 ods. 1 a predseda súdu má za to, že nie je dôvod pochybovať o nezaujatosti sudcu, predloží vec na rozhodnutie súdu uvedenému v § 16 ods. 1. Na opakované oznámenia tých istých skutočností súd neprihliadne, ak už o nich nadriadený súd rozhodol; v tomto prípade sa vec nadriadenému súdu nepredkladá.

Podľa § 16 ods. 1 O.s.p. súd predloží vec nadriadenému súdu s vyjadrením sudcu na rozhodnutie o námietke zaujatosti do 15 dní od jej podania. Ak sa spis zároveň predkladá odvolaciemu súdu na rozhodnutie o odvolaní, vec sa predloží až po vykonaní úkonov spojených s predložením veci odvolaciemu súdu. O tom, či je sudca vylúčený rozhodne do desiatich dní od predloženia veci nadriadený súd v senáte; touto lehotou nie je viazaný, ak rozhoduje zároveň o odvolaní. O vylúčení sudcov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodne do desiatich dní iný senát tohto súdu.

Účelom § 14 ods. 1 O.s.p. je prispieť k nestrannému prejednaníu veci, k nezaujatému prístupu súdu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Z hľadiska uvedeného ustanovenia je právne významný vzťah sudcu, a to buď: 1. k veci (o vzťah tejto povahy ide napríklad vtedy, keď sudca je účastníkom alebo vedľajším účastníkom konania, keď má osobný záujem na určitom výsledku konania, ale tiež vtedy, keď sudca verejne - napríklad prostredníctvom médií alebo iným spôsobom vyjadril právny názor na vec, ktorý je objektívne spôsobilý ohroziť jeho nestrannosť), 2. k účastníkom konania [o takýto vzťah ide v prípade vzťahu sudcu charakteru rodičovského, manželského, súrodeneckého alebo iného blízkeho rodinného vzťahu alebo relevantného osobného vzťahu (tak pozitívneho alebo negatívneho)], 3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý je charakterizovaný obdobne ako vzťah k účastníkom konania.

Zákonom predpokladané dôvody podmieňujúce zaujatosť alebo nezaujatosť sudcu na prejednanie a rozhodnutie pridelenej veci musia vyplývať z objektívnych skutočností. Pre vylúčenie sudcu z prejednania a rozhodnutia veci nepostačujú subjektívne pocity účastníka konania, z dôvodu ktorých tvrdí, že má pochybnosti o nezaujatosti sudcu na prejednanie a rozhodnutie veci, ako aj je nepostačujúci subjektívny názor konajúceho sudcu, že sa cíti byť zaujatý na prejednanie a rozhodnutie mu pridelenej veci, ako aj naopak. Zaujatosť konkrétneho sudcu v prejednávanej veci musí vyplývať z objektívnych okolností podmieňujúcich jeho vzťah k predmetu konania alebo jeho vzťah k účastníkom tohto konania alebo k ich zástupcom.

Predpokladom skutočného uplatnenia zásady rovnosti účastníkov v konaní a zaistenia záruk správneho a spravodlivého rozhodnutia je, aby v konaní konal a rozhodoval sudca nezaujatý, ktorý nie je v žiadnom osobnom vzťahu k účastníkom a k ich zástupcom, a ktorý nie je žiadnym spôsobom zainteresovaný na výsledku konania. V súlade s tým zákon vo vyššie citovanom ustanovení § 14 ods. 1 O.s.p. konštruje ako dôvody vylúčenia sudcu sudcov pomer k veci, k účastníkom alebo ich zástupcom. Zákon zakladá vylúčenie sudcu na existencii určitého dôvodu vymedzeného takými konkrétne označenými a zistenými skutočnosťami, vo svetle ktorých sa javí sudcova nezaujatosť pochybnou. Vylučuje sa tým subjektívny pohľad na vylúčenie sudcu; na to, aby bol sudca vylúčený, nemôžu postačovať pocity účastníka o tom, že možno mať pochybnosti o nezaujatosti sudcu, ale musí byť zistený dôvod, z ktorého vyplýva, že možno pochybovať o sudcovej nezaujatosti.

V tejto súvislosti Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci sp. zn. III. ÚS 47/05, v ktorom ústavný súd vyslovil právny záver, že „obsahom práva na nestranný súd je, aby rozhodnutie v konkrétnej veci bolo výsledkom konania nestranného súdu, to znamená, že súd musí každú vec prerokovať a rozhodnúť tak, aby voči účastníkom postupoval nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadŕžal a objektívne posúdil všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci“. Ústavný súd Slovenskej republiky nestrannosť sudcu judikoval aj v ďalších rozhodnutiach (pozri bližšie napr. sp. zn. III. ÚS 71/97, I. ÚS 73/97).

Na druhej strane k záveru o tom, že sudca je vylúčený nie je potrebné, aby bolo preukázané, že je zaujatý. Na vylúčenie sudcu postačuje, ak možno mať so zreteľom na jeho pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom pochybnosti o jeho nezaujatosti.

Nestrannosť treba skúmať z dvoch hľadísk, a to zo subjektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť osobné presvedčenie sudcu prejednávajúceho prípad, a z objektívneho hľadiska nestrannosti, t.j. v danom prípade treba zistiť, či sú poskytnuté dostatočné záruky pre vylúčenie akejkolvek pochybnosti v danom smere. V prípade subjektívneho hľadiska nestrannosti sa nestrannosť sudcu predpokladá až do predloženia dôkazu opaku (Piersach v. Belgicko - rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 1. októbra 1982).

Nestrannosť sudcu nespočíva len v hodnotení subjektívneho pocitu sudcu, či sa cíti, resp. necíti byť zaujatý, ale aj v objektívnej úvahe, či možno usudzovať, že by sudca zaujatý mohol byť. Nestrannosť sudcu je zvyčajne definovaná ako „absencia predsudku alebo zaujatosti v konkrétnej veci.“

Za objektívne pritom nemožno považovať ani to, ako sa nestrannosť sudcu len subjektívne niekomu javí,

ale to, či reálne neexistujú okolnosti objektívnej povahy, ktoré by mohli viesť k legitímnym pochybnostiam o tom, že sudca určitým, nie nezaujatým vzťahom k veci disponuje. Aj pri zohľadnení teórie zdania môže byť sudca vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci iba v prípade, keď je celkom zjavné, že jeho vzťah k veci, účastníkom alebo ich zástupcom dosahuje taký charakter a intenzitu, že aj napriek zákonom ustanovenej povinnosti nebude môcť rozhodovať „sine ira et studio“, teda nezávisle a nestranne.

I keď zákon v § 14 ods. 1 O.s.p. spája vylúčenie sudcov z prejednávania a rozhodovania vo veci nielen so skutočne preukázanou zaujatosťou, ale aj vtedy, ak možno mať čo i len pochybnosť o ich nezaujatosti [viď tiež zásady prijaté judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva najmä vo veci Delcourt v. Belgicko, podľa ktorých spravodlivosť nielenže musí byť poskytovaná, ale musí sa tiež javiť, že je poskytovaná ("justice must not only be done, it must also be seen to be done")], nemožno prehliadať, že rozhodnutie o vylúčení sudcu podľa § 14 ods. 1 O.s.p. predstavuje výnimku z významnej ústavnej zásady, že nikto nesmie byť odňatý svojmu zákonnému sudcovi (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky). Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len celkom výnimočne a zo skutočne závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo. Z vyššie uvedeného vychádza aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorá rozoznáva subjektívne hľadisko nestrannosti sudcu, zahrňujúce osobné presvedčenie a správanie sudcu vo veci a hľadisko objektívne, založené na existencii dostatočných záruk pre vylúčenie akýchkoľvek pochybností o zaujatosti sudcu (napr. Saraiva de Carvalho proti Portugalsku, 1994, Gautrin a ďalší proti Francúzsku, 1998). Preto k vylúčeniu sudcov z prejednávania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo ich k zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať (II ÚS 105/01, Sbírka náleзов a usnesení ÚS ČR, sv. 23, nález č. 98, str. 11).

Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 15 ods. 1 O.s.p. ohľadom sudkyne JUDr. Evy Vékonyovej nezistil žiadnu okolnosť, ktorá by bola z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. právne relevantná. Len tá skutočnosť, že sudkyňa využíva právnu službu advokáta v súkromnej veci, bez ďalšieho nevyvoláva objektívne pochybnosti o jej nezaujatosti.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01.05.2011).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.